

Høringsinnspill fra Kleppestø Vel til ”Regional plan for attraktive senter i Hordaland – senterstruktur, tenester og handel”

Kleppestø Vel

Kleppestø Vel er en velforening for beboere i Kleppestø og i andre bygder på Askøy som er opptatt av utviklingen av Kleppestø som bygd og sentrumsområde. Kleppestø Vel har eksistert siden 1960-tallet, men etter en periode i dvale, ble foreningen reaktivert i 2011 i forbindelse med kommunens melding om oppstart av planarbeid for Kleppestø med sentrumsområde.

Kleppestø Vel har gitt flere innspill til planprogram og kommunens planarbeid. Foreningen har også arrangert flere folkemøter der utviklingen og planarbeidet for Kleppestø har vært presentert og diskutert. Disse møtene har vært svært godt besøkt med opp til 300 – 400 deltagere. Folkemøtene har skapt en sterk diskusjon og et bredt engasjement omkring kommunens planer og vyer for utviklingen i Kleppestø. Dette engasjementet er videreført gjennom tallrike leserinnlegg i region- og lokalpresse, og har bidratt til fremveksten av en sterk opinion mot kommunens planer om å realisere en bymessig struktur i Kleppestø.

Kleppestø Vel har en medlemsmasse basert på husstandsmedlemmer. Vi har nærmere 140 husstandsmedlemmer, slik at vi i dag representerer et sted mellom 400 – 600 personer i alle aldre, hvorav de fleste er bosatt i Kleppestø.

Høringsinnspill

”Regional plan for attraktive senter i Hordaland – senterstruktur, tenester og handel” har som hovedmål: «Hordaland skal ha attraktive senter som fremjar livskvalitet, robust næringsliv og miljøvenleg transport. Sentera skal tilretteleggja for vekst i heile fylket». Ett av de fire underpunktene som er angitt for å nå hovedmålet, er følgende: «Sentera skal vere attraktive for handel og handelsverksemd dimensjonert etter nivå i senterstrukturen». Et sentralt virkemiddel i å nå planens hovedmål, skal være å styrke arealplanleggingen i sentrumsområde. Planen legger opp til at de regionale føringene som er gitt i planens kapittel 4 skal erstatte «Forskrift om rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre» fra 2008. Konsekvensen av at planen trer i kraft, vil være at tiltak på Askøy ikke kan gjennomføres i strid med retningslinjene gitt i kapittel 4. Dette gjelder både for kommunale og private utbyggere.

Retningslinjene for handels og kjøpesenter, gitt i planens kapittel 4, vil være juridisk bindende i 10 år fra den dato planen vedtas.

I høringsforslaget konstateres det at planen ”legg til grunn at Kleppestø (Askøy kommune) som nytt regionsenter av omsyn til folketal og trong for å gjere kommunen meir sjølvforsynt.” Utpekingen av Kleppestø som nytt regionsenter gjøres uten underbyggende dokumentasjon av behovet for et nytt regionalt senter tett opp til Bergen. Heller ikke drøftes konsekvensene dette vil gi for framtidig utvikling av Kleppestø og av Askøy kommune.

Kleppestø Vel sine kommentarer er primært knyttet opp til planens juridisk bindende fokus på handelsvirksomhet og kjøpesentre, og de konsekvenser dette vil gi for utviklingen av Kleppestø. Dersom planens intensjoner gjennomføres på dette området, vil dette gi svært negative konsekvenser for andre sentrale ambisjoner i planen, som eksempelvis at Kleppestø skal være et attraktivt boområde og at transport til og fra Kleppestø skal være effektiv og miljøvennlig. Utvikling av Kleppestø til Askøy kommunes regionsenter vil etter vår mening være lite bærekraftig i et miljø- og samfunnsperspektiv. Vi har begrunnet våre synspunkter nærmere under.

Utpeking av Kleppestø som regionsenter

I høringsforslaget fastslås det at Kleppestø kan avlaste Bergen som fylkessenter. Imidlertid er det ikke spesifisert noen nye fylkeskommunale eller interkommunale oppgaver/funksjoner som skal overføres fra Bergen til Kleppestø som regionsenter. Det eneste som indirekte fremstår som begrunnelse, er at det er behov for utvikling av et handelssentrum på Askøy og behov for boligbygging i Bergensområdet. Dette er oppgaver som kan håndteres gjennom kommunale planer. Kleppestø Vel er kan ikke se at det er fra et forvaltningsmessig ståsted skal være behov for å betrakte Kleppestø som et regionsenter når det gjelder nærings- og handelsutvikling. Vi forutsetter også at andre statlige og fylkeskommunale sektorområder håndteres gjennom faglige og samfunnsmessige kriterier som er frikoplet fra utvikling av nærings- og handelssenter, som er det primære og juridisk bindende i den regionale planen.

Tap av kommunal "selvråderett" og forsterket sentralisering

Konsekvensen av å definere Kleppestø som regionsenter, vil være at utviklingen av Kleppestø, og derved også Askøy kommune, vil være underlagt en juridisk bindende regional plan. Dette vil føre til at kommunen vil ha mindre styring på utviklingen av senterstrukturer i kommunen, hvor handelssentre kan etableres og hvilken størrelse de kan ha, trafikkstruktur, plassering av arbeidsplasser og fritids- og kulturtilbud. Føringsene det nå legges opp til i den regionale planen for utvikling av senterstrukturer i Hordaland, vil forsterke og stimulere til en sentralisering av nærings-, handels-, kultur- og fritidstilbud til Kleppestø. En slik sentralisering vil både være ødeleggende for Kleppestø som bygd, samt at det vil i strid med den naturlige utviklingen på Askøy. Den sterke sentraliseringen det legges opp til i Kleppestø, vil føre til en utarming av bygder og tettsteder andre steder på øyen. Kleppestø Vel mener at utvikling av senterstrukturer må skje i takt med den naturlige utviklingen som foregår på Askøy. Kleppestøs rolle og funksjon i Askøy kommune, en kommune i vekst og endring, vil bli et sentralt tema ved lokalvalget i 2015. Dette debatteres sterkt, og det er en voksende opinion mot sentraliseringsplanen som kommunen legger opp til. Det vil derfor være svært udemokratisk dersom det gjennom en regional plan, mot slutten av en valgperiode både for kommunestyre og fylkesting, fastlegges at Kleppestø skal være regionsenter. Dette vil være å undergrave en levende debatt og forskuttere noe som velgerne er svært opptatt av, og som de ønsker å stemme over ved kommune- og fylkestingsvalget i 2015.

Kleppestø – ikke stedsegnet for senterutvikling

Kleppestø ligger, og vil ligge, i en bakevje kommunikasjonsmessig i forhold til et fremtidig bosettings- og kommunikasjonsmønster på Askøy.

Hvorfor har ikke Kleppestø som bygd forutsetninger for å bli et regionalt senter? Kleppestø Sentrum ligger i et lite daldrag omgitt av markerte åser i vest, nord og øst. I sør åpner dalen seg mot sjøen. Området består av to større landskapsrom i sør og nord forbundet med en relativ trang dalslukt midt i området. Bebyggelsen knyttet til eksisterende Kleppestø Senter er med på å forsterke det trange området slik at det i dag bare er en smal passasje mellom de to store landskapsrommene. I følge høringsforslaget skal det være et areal på **640 mål** tilgjengelig for å etablere et regionsenter (ref. kapittel 2.3). For å få frigjort et slikt areal til utvikling av et regionsenter i Kleppestø, må fjellformasjoner og markerte landskapstrekk sprenges vekk. Dette vil innebære en rasering av Kleppestø's naturgitte særpreget og være ødeleggende for hele bygden. Kleppestø Vel vil derfor påpeke at planens intensjoner for et regionsenter vanskelig vil la seg realisere i Kleppestø uten at det gjennomføres store, omstridte og irreversible tiltak. Kleppestø har ikke topografi og areal til effektivt å fungere som Askøy sitt nærings- og handelssentrum.

Kleppestø som det ledende handelssentrum vil generere mer bilbasert handel lokalt

For at Kleppestø skal utvikles til et regionsenter, må det etableres effektiv transport til og fra en rekke av senterfunksjonene. Regionsenteret skal være kommunens handelssentrum, og dette vil generere et betydelig trafikkbehov langt utover kapasiteten som eksisterer i dag. Det må derfor etableres helt nye trafikkløsninger, som vil legge beslag på verdifulle områder for rekreasjon og friluftaktiviteter. Det må trolig anlegges en større trafikkmaskin ved Vatnavatnet. Dette vil øke støy- og støvplager for beboere i området. Som tidligere nevnt, er Kleppestø arealmessig for liten til å romme funksjonene til et regionsenter. En utvikling av Kleppestø til regionsenter vil måtte rasere store deler eksisterende landskapstrekk, samt at en må tilrettelegge for en betydelig større trafikkmengde. Dette vil gi løsninger som ikke vil være bærekraftige, verken for Kleppestø eller Askøy kommune. For mange vil en utvikling av Kleppestø til Askøy sitt nærings- og handelssenter innebære sterkt redusert bo- og livskvalitet.

Oppsummering

Kleppestø Vel er i mot at Kleppestø utpekes til regionsenter, slik som foreslått i utkastet til "**Regional plan for attraktive senter i Hordaland – senterstruktur, tenester og handel**", fordi:

- ..planens juridiske bindinger vil føre til en uønsket sentralisering av nærings- og handelsvirksomhet til Kleppestø
- ..en forsterket sentralisering av nærings- og handelsvirksomhet til Kleppestø vil svekke nødvendig utvikling av andre handelssentre og bygder på Askøy

- .. Kleppestø er ikke stedsegnet for å utvikles til et nærings- og handelsmessig regionalt senter fordi topografien gir plassbegrensninger i forhold til de **640 mål** planen spesifiserer som nødvendig areal for et regionalt senter. For å frigjøre et slikt areal må eksisterende landskapstrekk raseres.
- ..utvikling av Kleppestø til et regionalt senter vil gi økt biltrafikk til og fra Kleppestø. Dette vil kreve nye trafikkløsninger, gi økt forurensning og løsninger som er lite bærekraftige i et fram-tidsrettet perspektiv. For mange i Kleppestø vil en slik utvikling gi en redusert bo- og livskvalitet.
- ..en regional plan vil legge juridiske begrensninger på arealbruken i Askøy. Dette vil svekke den kommunale styringsretten.
- ..spørsmålet om utvikling på Askøy ytterligere skal sentraliseres til Kleppestø, må avgjøres av velgerne ved lokalvalget i 2015.

Kleppestø, 22.september 2014

På vegne av Kleppestø Vel

Bård Espelid
Leder